

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

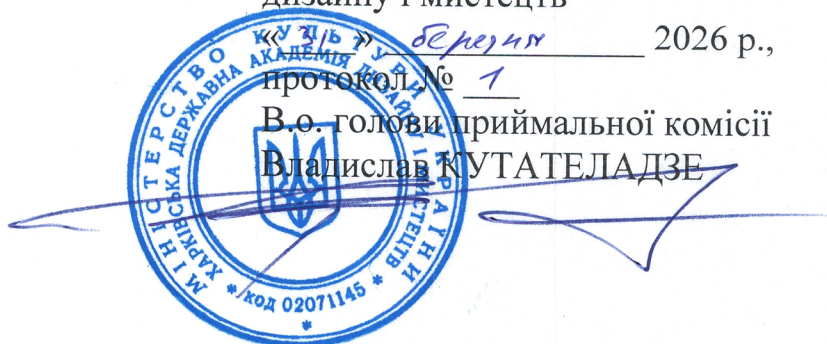
ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

«*Берегиня*» _____ 2026 р.,
протокол № 1

В.о. голови приймальної комісії
Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ



ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти

зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

освітньо-професійної програма:

Мистецтвознавство

(денна форма навчання)

Фахове випробування щодо вступу на ОПІ «Мистецтвознавство» спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація магістратури Харківської державної академії дизайну і мистецтв передбачає: наявність в абітурієнта освітнього рівня «бакалавр»; його спроможність продемонструвати високий рівень теоретичних знань з фахових дисциплін; вміння орієнтуватися в основній проблематиці галузі; володіння відповідною термінологією та інструментарієм; наявність обов'язкових навичок професійної діяльності за обраною спеціальністю.

Програма сформована на основі курсів «Історія українського мистецтва», «Історія зарубіжного мистецтва» та «Наукове дослідження». Абітурієнт при вступі до магістратури повинен знати історію українського та зарубіжного мистецтва, еволюцію художніх стилів та стильових напрямків певної історичної епохи та країни, творчість видатних митців, найвизначніші пам'ятки мистецтва, володіти основами організації та методології наукового дослідження. Вступник повинен уміти проаналізувати мистецькі явища, провести порівняльний аналіз мистецьких творів різних авторів та мистецьких шкіл, охарактеризувати мистецькі стилі, вказати їх найяскравіших представників, зробити мистецтвознавчий аналіз твору.

Програма містить список питань для підготовки до фахового іспиту, список рекомендованої літератури і критерії оцінювання.

Ключові слова: мистецтвознавство, історія мистецтв, українське мистецтво, зарубіжне мистецтво, стилі, жанри.

Типові умови до завдання фахового випробування

Завдання буде складатися з двох запропонованих нижче питань, оголошених в день фахового випробування.

1. Трипільська кераміка: типологія; художні особливості
2. Ансамбль Афінського Акрополю
3. Імпресіонізм: естетичні проблеми, майстри, твори
4. Загальна характеристика розвитку мистецтва на території сучасної України X – XIX ст.
5. Мистецтво давнього Єгипту: проблеми канону
6. Романтична хвиля в західноєвропейському мистецтві початку XIX ст.
7. Розвиток української ікони: проблеми стилю
8. Скульптура давньої Грації: від архаїки до еллінізму
9. Живописна реформа Караваджо та розвиток європейського мистецтва

10. Монументальний живопис в українському мистецтві пізнього середньовіччя
11. Архітектурні пам'ятки Давнього Риму
12. Романтизм як стиль в образотворчому мистецтві Європи
13. Дерев'яна архітектура XVII – XVIII ст.: специфіка, художні особливості
14. Італійський живопис XVIII ст.
15. Українська графіка XVII – XVIII ст.: проблеми художньої мови
16. Мистецтво стародавньої Греції: історіографія та періодизація
17. Формування та розвиток портретного жанру в українському мистецтві
18. Творчість Огюста Родена
19. Французький живопис XVIII ст.: загальна характеристика
20. Еволюція українського іконостасу
21. Давньоримський скульптурний портрет: проблеми еволюції
22. Рембрант Харменс Ван Рейн: живопис, графіка
23. Італійські майстри доби Високого Відродження
24. Мозаїки та фрески Софії Київської
25. Сильові домінанті європейського мистецтва другої половини 19 ст.
26. Садово-паркова архітектура Європи в XVII ст.
27. Класицизм як стиль в європейському образотворчому мистецтві.
28. Ансамбль Успенської церкви Ставропігійського братства як зразок українського ренесансу.
- 29.

Вимоги до творчого есе з фахового випробування:

Форма відповідей на питання – письмово. Обсяг відповіді на одне запитання — 1-1,5 сторінки. Мова — українська.

Методичні вимоги оцінювання творчих робіт

При оцінюванні фахового випробування враховується здатність розуміти взаємозв'язки між художніми стилями, аналізувати та узагальнювати мистецькі явища, критично їх оцінювати, а також самостійність мислення.

Рівень виконання есе відповідає наступній оціночній градації:

Рівень виконання фахового випробування відповідає наступній оціночній градації:

181 – 200 балів – «високий творчий рівень»

161 – 180 балів – «достатній конструктивно-варіативний рівень»

141 – 160 балів – «середній репродуктивний рівень»

125 – 140 балів – «низький рецептивно-продуктивний рівень»

124 бали і нижче – «недостатній рецептивно-продуктивний рівень»

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання результатів вступних випробувань з історії мистецтва здійснюється відповідно до вимог, які передбачені у вищій школі і включають комплексне врахування рівня знань, умінь та навичок вступників. Враховується: розуміння вступником взаємозв'язків між художніми стилями, уміння аналізувати, узагальнювати та критично оцінювати мистецькі явища, самостійність мислення. Відповідно до рішення екзаменаційної комісії ХДАДМ письмова відповідь вступників оцінюються за 200 бальною шкалою, наведеною нижче.

Бали	Критерії
200- 190	Самостійно проведений аналіз питання; продемонстровано ґрунтовне знайомство з фаховою літературою, зіставлені різні погляди, висловлено власні думки. Аналітична частина характеризується збалансованістю: приділено увагу всім аспектам художнього явища (історичний контекст, основні стилістичні ознаки, центральні пам'ятки та імена художників). Фактологічне наповнення вирізняється широтою та коректністю. Відповіді відзначаються логічною композиційною побудовою, переконливістю аргументів щодо висловлених положень, вмільм користуванням професійною термінологією, лексичним розмаїттям, чіткістю висновків.
189 - 180	Самостійно проведений аналіз питання; продемонстровано знання фахової літератури та володіння професійною термінологією. В аналітичній частині не всі аспекти отримали ретельного висвітлення, проте висловлені спостереження відзначаються оригінальністю та аргументованістю думки. Фактологічне наповнення вирізняється широтою та коректністю. Викладення думок на поставлені запитання відзначаються логічною композиційною побудовою, багатством словникового запасу, гармонійністю, чіткістю висновків.
179 - 170	Самостійно проведений аналіз питання. Продемонстровано знання спеціалізованої літератури та володіння професійною термінологією. В аналітичній частині певні аспекти висвітлені не достатньо переконливо. Зустрічаються фактологічні помилки (в незначному обсязі). Виклад матеріалу відзначається послідовністю викладених положень, логічною побудовою, грамотністю, чіткістю висновків.
169 - 160	Продемонстровано володіння професійною лексикою. Аналітична частина тексту не збалансована, відсутня особиста позиція та її аргументація. Розкриття питання відзначається

	<p>послідовністю викладення та грамотністю, чіткістю висновків. Текст відповіді відзначається описовістю, разом з тим містить і певні самостійні спостереження. Мало уваги приділяється історичному контексту. Продемонстровано володіння необхідною термінологією. В цілому відповідь відзначається логічною побудовою та грамотністю. Зустрічаються фактологічні помилки (в незначному обсязі). Висновки викладено достатньо чітко.</p>
159 - 150	<p>У тексті есе переважно приділяється увага переліку імен та фактів; аналітична частина подана дещо схематично, висловлені спостереження аргументовані. Продемонстровано володіння необхідною термінологією. Присутні фактологічні помилки та невідповідності в інтерпретації історичного контексту (в незначному обсязі). Висновки подано дещо узагальнено.</p>
149 - 130	<p>У тексті есе приділяється увага в першу чергу переказу імен та фактів. В аналітичній частині містяться спостереження загального плану. Продемонстровано репродуктивний рівень в підході до аналізу питання, не вистачає самостійності суджень, їх аргументованості, є фактологічні помилки. Висновки композиційно звершують текст, але не відбивають результатів аналізу.</p>
139 - 120	<p>Текст відповіді на питання тяжіє до переказу прочитаної літератури, відсутні як елементи аналізу, так і самостійні спостереження. Тема розкрита, але досить поверхово; основна думка не досить аргументована, трапляються стилістичні помилки. Висновки являють собою загальні твердження.</p>
129 – 119	<p>Тема розкрита, але досить поверхово; основна думка не досить аргументована, трапляються стилістичні помилки. Викладення головних положень непослідовне, лексика збіднена, наявні стилістичні помилки. Висновки носять поверхневий характер.</p>
119-101	<p>Відповідь тяжіє до поверхового переказу фактів із прочитаної літератури щодо певної теми.</p> <p>Викладення головних положень непослідовне, лексика збіднена, наявні стилістичні та суттєві фактологічні помилки, що демонструють слабку обізнаність. Висновки носять занадто поверхневий характер або відсутні.</p>
нижче 100 - не прохідний бал	<p>Текст побудовано з окремих, не пов'язаних між собою речень, лексика збіднена, багато стилістичних та серйозних фактологічних помилок. Викладення головних положень виявляє відсутність базових знань (історична хронологія, художні явища, види та жанри мистецтва, зміст термінів тощо)</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асеев Ю. Стилї в архітектурі України. Київ, 1989.
2. Гомбрїх Е.Г. Оповідь про мистецтво/ пер. з англ. А.Накорчевський. Київ: ArtHuss, 2024. 664 с.
3. Горбачов Д. О. «Він та я були українці»: Малевич та Україна. Київ, 2006.
4. Жолтовський П. Монументальне малярство на Україні XVII – XVIII ст. Київ., 1988.
5. Жолтовський П. Український живопис XVII – XVIII ст. Київ, 1978.
6. Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. Київ, 1983.
7. Затенацький Я. Українське мистецтво першої половини XIX ст. Київ, 1969.
8. Історія українського мистецтва. В 5-ти т. Т.4. Київ, 2006.
9. Історія українського мистецтва. В 5-ти т. Т.5. Київ, 2007.
10. Історія українського мистецтва. В 6-ти т. Т.4. кн.1. Київ, 1969.
11. Історія українського мистецтва. В 6-ти т. Т.4 кн.2. Київ, 1969.
12. Історія українського мистецтва. В 6-ти т. Т.ІІ. Київ, 1967.
13. Крвавич Д., Стельмащук Г. Український народний одяг XVII – початку XIX ст. в акварелях Ю.Глоговського. Київ, 1988.
14. Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво другої половини XIX – початку XX ст. Київ, 1989.
15. Логвин Г., Міляєва Л., Свенціцька В. Український середньовічний живопис. Київ, 1976.
16. Любченко В. Львівська скульптура XVI – XVII ст. Київ, 1981.
17. Мацюк О. Замки і фортеці Західної України. Львів. 1997.
18. Міляєва Л. Стінопис Потелича. Київ, 1969.
19. Міляєва Л., Логвин Г. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. Київ, 1963.
20. Німенко А. Пам'ятники Тарасові Шевченку. Київ, 1969.
21. Німенко А. Українська скульптура другої половини XIX – початку XX ст. Київ, 1963.
22. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. Львів, 2001.
23. Овсійчук В. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст. Київ, 1985.
24. Овсійчук В.А. Класицизм та романтизм в українському мистецтві. Київ, 2001.
25. Овсійчук В.А. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст. Київ, 1995.

26. Павлова Т. Василь Єрмилов жде весну. Київ: Родовід, 2012.
27. Павлова Т. Мистці українського авангарду в Харкові. [Текст]: моногр. / Видання друге. Доповнене і перероблене. Харків, 2017.
28. Рубан В. Український портретний живопис другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Київ, 1986.
29. Рубан В. Український портретний живопис першої половини ХІХ ст. Київ, 1984.
30. Свенціцька В., Сидор О. Спадщина віків. Львів, 1990
31. Соколюк Л. Графіка бойчукістів. Харків: Березіль. Нью-Йорк, 2002.
32. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків, 2014.
33. Соколюк Л. Михайло Жук: мистець-літератор. Харків, 2018.
34. Стельмащук Г. Українські мистці у світі. Львів, 2013.
35. Степовик Д. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст.
36. Український авангард 1910-1920-х років: Альбом / Авт.-упоряд. Д. Горбачов. Київ, 1996.
37. Фартінг С. Історія мистецтва [пер. з англ]. Х.: Віват, 2019. 576 с.
38. Федорук О. В колі традицій та авангарду. Київ, 1995.

Додаткова література

1. Benesch O. The art of the Renaissance in northern Europe : its relation to the contemporary spiritual and intellectual movements. London: Phaidon, 1965.
2. Bernson B. Italian Painters of the Renaissance. London : Phaidon, 1952.
3. Venturi L. Impressionists and symbolists : Manet, Degas, Monet, Pissarro, Sisley, Renoir, Cezanne, Seurat, Gauguin, Van Gogh, Toulouse-Lautrec. New York : Scribner, 1950.
4. Dvořák M. Geschichte der italienischen Kunst im Zeitalter der Renaissance. München : Piper, 1927 (Vol. I-II).
5. Dvořák M. Idealism and Naturalism in Gothic Art. Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press, 1967.
6. Dvořák M. The History of Art as the History of Ideas. Boston : Routledge & Kegan Paul, 1984.
7. Rewald J. History of Impressionism. New York : Museum of Modern Art, 1946.
8. Rewald J. Post-Impressionism: From Van Gogh to Gauguin. New York : Museum of Modern Art, 1979.
9. Gombrich E. H. The Image and the Eye: Further Studies in the Psychology of Pictorial Representation. Oxford : Phaidon, 1982.
10. Marjorie Munsterberg. «Writing About Art». <https://writingaboutart.org/>.

Зав.кафедри ТІМ

Вікторія БОГДАНОВА-НАЙДЕНКО